

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПОЧАТКОВА ОСВІТА. ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»
першого рівня вищої освіти

зі спеціальності 013 Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від «01» червня 2023 р.
протокол № 11

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2023 р.
Ректор _____ Ігор БОГДАНОВ
(наказ №26 від «02» червня 2023 р.)

Бердянськ, 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Початкова освіта. Практична психологія

СХВАЛЕНО

Методичною радою БДПУ
від 18 травня 2023
протокол №6
Голова

 Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ

 Ольга ШУБИНА

Рекомендовано

Вченою радою факультету
від 15 травня 2023 року
протокол №6
декан факультету

Людмила КОВАЛЬ

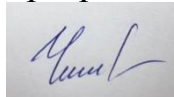
Ініційовано

кафедрою початкової освіти
протокол № 7
від 10 квітня 2023
завідувачка кафедри

Лада ЧЕМОНИНА

Гарант освітньо-професійної
програми «Початкова освіта. Практична психологія»

Ірина ЧЕРЕЗОВА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. ЧЕРЕЗОВА Ірина – кандидатка психологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри психології Бердянського державного педагогічного університету (гарант програми).
2. КОВАЛЬ Людмила – докторка педагогічних наук, професорка кафедри початкової освіти, декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.
3. ЛІСІНА Лариса – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.
4. ПОПОВА Ольга – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти Бердянського державного педагогічного університету.
5. БУРНАЗОВА Віра – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри теорії і методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету.
6. БАРБАШОВА Ірина – докторка педагогічних наук, професорка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.
7. ЛЕСИК Анжеліка – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.
8. ГОРЕЦЬКА Олена – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології Бердянського державного педагогічного університету.
9. ПАСІЧНИК Ганна – учителька початкової школи ЗЗСО №16, випускниця факультету ППОМ.
10. САПРАНКОВА Катерина – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. ГРЕБ Володимир – директор Бердянської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів №16 із поглибленим вивченням іноземних мов.
2. КІДАЛОВА Валентина – директорка ЗЗСО № 20 Бердянської міської ради Запорізької області.
3. СЕРГІЄНКО Валентина – директорка Бердянської гімназії №1 «Надія».

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 013 Початкова освіта

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Бакалавр Бакалавр початкової школи
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Початкова освіта. Практична психологія
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний; 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 10 місяців
<i>Наявність акредитації</i>	Сертифікат про акредитацію УД 08006189 від 18 травня 2018 року Акредитована АКУ у 2018 році
<i>Цикл/рівень</i>	6 рівень - НРК України; 6 рівень - EQF LL; перший цикл – ЄПВО (HPFQ ENEA)
<i>Передумови</i>	Диплом молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	2025
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://bdpu.org.ua/opp/
2. Мета освітньої програми	
Підготувати національно свідомого професійно компетентного вчителя початкової школи, здатного розв'язувати складні спеціалізовані завдання, а також практичні психологічні проблеми учасників освітнього процесу ЗЗСО	
3. Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна
<i>Основний фокус освітньої програми</i>	Підготовка фахівців з початкової освіти з урахуванням ідей Концепції НУШ та орієнтацією на Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти». Фокус освітньої програми спрямовується на вивчення особливостей діяльності

	практичного психолога в ЗЗСО
<i>Особливості програми</i>	Унікальність програми полягає в організації практико-орієнтованого студентоцентрованого навчання на основі впровадження ідей Концепції Нової української школи; здатності надавати психологічну допомогу особам, які потребують психокорекційного втручання.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Посада вчителя початкових класів у закладах загальної середньої освіти. Посада практичного психолога в ЗЗСО
<i>Подальше навчання</i>	Продовження освіти за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти та/або набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Навчання проблемно-пошукове, індивідуально-диференційоване. Методи, методики та технології: моделювання квазіпрофесійної діяльності здобувачів вищої освіти; методи тренінгу, проєктів; розв'язування аналітичних, творчо-пошукових, дослідницьких та практико-орієнтованих задач
<i>Оцінювання</i>	Іспити, заліки, педагогічна практика, підсумкова атестація
6. Програмні компетентності (за стандартом)	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 4. Здатність працювати в команді.

	<p>ЗК 5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
<p><i>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</i></p>	<p>ФК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.</p> <p>ФК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.</p> <p>ФК 3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>ФК 5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.</p> <p>ФК 6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.</p> <p>ФК 7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>ФК 8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p>ФК 9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.</p> <p>ФК 10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.</p>

ФК 11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

ФК 12. Здатність розуміти предмет і специфіку професійної діяльності практичного психолога в ЗЗСО, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.

ФК 13. Здатність проводити психологічне обстеження та моніторинг змісту й умов індивідуального розвитку дитини, організовувати й надавати психологічну допомогу (індивідуальну, групову).

ФК 14. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність, усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм і принципів професійної етики.

7. Програмні результати навчання (ПРН) (за стандартом)

ПРН 1. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПРН 2. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПРН 3. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПРН 4. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПРН 5. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПРН 6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПРН 7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПРН 8. Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПРН 9. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПРН 10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПРН 12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПРН 13. Організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПРН 14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПРН 15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПРН 16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПРН 17. Знати факти, розуміти закономірності та механізми виникнення, розвитку й прояву психічних явищ та феноменів у контексті вирішення професійних завдань.

ПРН 18. Уміти проводити психологічне обстеження та моніторинг змісту й умов індивідуального розвитку дитини; організувати та надавати психологічну допомогу особам, які потребують психокорекційного втручання.

ПРН 19. Уміти організувати та проводити просвітницько-профілактичну роботу з підвищення психологічної культури учасників освітнього процесу в ЗЗСО; попереджувати відхилення в психічному розвитку та поведінці особистості.

8 . Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Кадрове забезпечення освітньої програми складається з професорсько-викладацького складу кафедр початкової освіти, педагогіки, психології, української мови та славістики.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Матеріально-технічна база університету повністю пристосована для підготовки фахівців та включає навчальні корпуси, гуртожитки, комп'ютерні класи, пункти харчування, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, спортивні зали, спортивні майданчики, кабінет Нової української школи, компетентнісний центр, навчальну психолого-консультативну лабораторію, лабораторію підтримки дистанційного навчання тощо. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення включає: офіційний сайт http://bdpu.org.ua , необмежений доступ до мережі Інтернет, бібліотеку, читальні зали, електронний каталог, MOODLE (електронна платформа навчання), електронні видання, корпоративну пошту, електронне тестування, силабуси, навчально-методичні комплекси, доступ до баз даних Scopus і WoS, медіатеку, репозитарій тощо.
9. Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	У БДПУ підтримується навчання зацікавлених учасників освітнього процесу освітньої програми Початкова освіта в інших закладах вищої освіти/наукових установах-партнерах у межах України, зокрема під час академічної мобільності. Укладені угоди про співробітництво з вітчизняними ЗВО для підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників: Українським державним університетом імені М. П. Драгоманова, Південноукраїнським педагогічним університетом імені К. Д. Ушинського, Херсонським державним університетом, Полтавським національним педагогічним університетом імені В. Г. Короленка, Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини, Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та ін.
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	У БДПУ створюються сприятливі умови для навчання зацікавлених учасників освітнього процесу освітньо-професійної програми Початкова освіта в інших

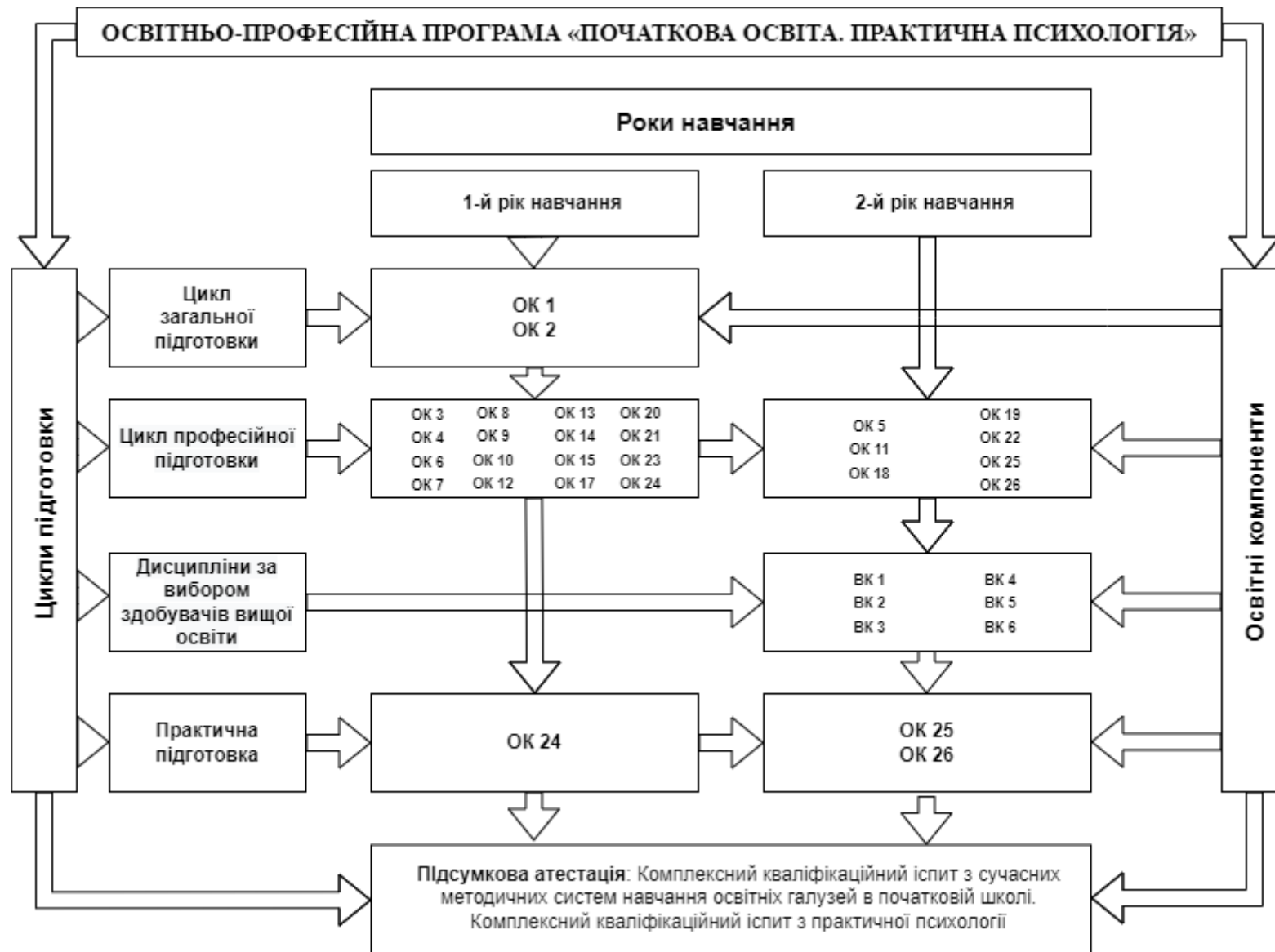
	зкладах вищої освіти/наукових установах-партнерах у країнах Європи, зокрема під час академічної мобільності.
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Не передбачено

**Перелік компонент освітньо-професійної програми Початкова освіта.
Практична психологія та їх логічна послідовність**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Сучасна українська мова з практикумом	3	екзамен
ОК 2	Історія української культури	3	екзамен
ОК 3.	Вступ до педагогічної професії	3	залік
ОК 4.	Актуальні питання педагогіки початкової освіти	6	екзамен
ОК 5	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 6	Сучасні системи навчання фізкультурної освітньої галузі в початковій школі	3	залік
ОК 7	Практичний курс англійської мови	5	залік
ОК 8	Основи академічного письма	3	залік
ОК 9	Психологія навчання і виховання в початковій школі	3	екзамен
ОК 10	Психодіагностика	3	залік
ОК 11	Сучасні методичні системи навчання мовно-літературної та математичної освітніх галузей у початковій школі	4	екзамен
ОК 12	Сучасні методичні системи навчання природничої, громадянської, історичної освітніх галузей в початковій школі	3	екзамен
ОК 13	Сучасні методичні системи навчання технологічної та мистецької освітніх галузей у початковій школі	3	залік
ОК 14	Сучасні методичні системи навчання іноземної мови в початковій школі	3	екзамен
ОК 15	Сучасні методичні системи навчання соціальної і здоров'язберезувальної освітніх галузей в початковій школі	3	екзамен
ОК 16	Дистанційні технології навчання в початковій школі	4	екзамен
ОК 17	Психологічна служба в закладах освіти	6	залік
ОК 18	Основи індивідуального консультування з практикумом	5	екзамен
ОК 19	Основи психокорекції з практикумом	5	залік

ОК 20	Психологія сім'ї	4	залік
ОК 21	Адаптаційно-професійний тренінг	3	екзамен
ОК 22	Курсова робота з сучасних методичних систем навчання освітніх галузей у початковій школі		диференційований залік
ОК 23	Курсова робота з психокорекції		диференційований залік
ОК 24	Виробнича практика в початковій школі	3	диференційований залік
ОК 25	Виробнича практика в початковій школі	6	диференційований залік
ОК 26	Психокорекційна практика	3	диференційований залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		90	
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 01	Дисципліна 1	5	залік
ВК 02	Дисципліна 2	5	залік
ВК 03	Дисципліна 3	5	залік
ВК 04	Дисципліна 4	5	залік
ВК 05	Дисципліна 5	5	залік
ВК 06	Дисципліна 6	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		30	
Загальний обсяг освітньої програми		120	

2. Структурно-логічна схема

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26
ЗК 1				+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+
ЗК 2											+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+
ЗК 3	+	+																+	+	+		+		+		
ЗК 4	+	+			+	+			+	+								+	+	+				+		
ЗК 5										+						+	+	+		+					+	
ЗК 6	+	+														+	+								+	
ЗК 7			+		+		+						+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
ЗК 8									+					+		+	+					+				
ФК 1			+	+					+					+		+	+									
ФК 2					+				+					+			+		+							
ФК 3		+							+		+	+	+	+	+	+	+		+							
ФК 4		+							+					+					+			+	+		+	
ФК 5		+						+	+	+				+					+	+						
ФК 6		+							+										+	+		+	+		+	
ФК 7		+			+						+	+	+	+	+	+	+		+	+					+	
ФК 8		+	+				+											+		+		+	+	+	+	+
ФК 9		+		+					+	+	+		+					+		+		+		+		
ФК 10.		+								+			+	+				+				+	+	+	+	
ФК 11		+		+						+			+									+	+	+	+	
ФК 12			+				+						+					+	+	+	+		+	+	+	
ФК 13					+	+	+											+	+	+	+		+	+	+	
ФК 14					+	+	+											+	+	+	+		+	+	+	

6. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Початкова освіта. Практична психологія» спеціальності 013 Початкова освіта проводиться у формі комплексного кваліфікаційного іспиту з сучасних методичних систем навчання освітніх галузей у початковій школі та комплексного кваліфікаційного іспиту з практичної психології й завершується видачею документа встановленого зразка про присудження освітнього ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Практичний психолог у ЗЗСО». Атестація здійснюється відкрито і публічно.

7. Вимоги до внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти ESG 2015 і передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) політика забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів;
- 5) викладацький склад;
- 6) навчальні ресурси та підтримка студентів;
- 7) управління інформацією (Інформаційний менеджмент);
- 8) публічна інформація;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.